

boru, zejména pak o rozsahu povinností a práv členů závodního výboru. Zpětvzetím žádosti závodním výborem byla tudíž žalobci jako jednotlivému zaměstnanci úplně odňata možnost, vznést při na rozhodčí komisi. Jen tenkrát, shledá-li závodní výbor, že propuštění jedince jest zřejmě neodůvodněné a postaví-li se se svou váhou za tohoto jedince, nastane příslušnost rozhodčí komise, jsou-li zde arciť ostatní zákonné podmínky pro její rozhodování (§ 3 písm. g) poslední odstavec a § 26 (1) cit. zákona). Než i povaha sporu jest taková, že nelze pochybovati o správnosti rozhodnutí prvního soudu a příslušnosti živnostenského (obecného) soudu. Jde o rozřešení sporné otázky, jaké nároky má člen závodního výboru z předčasného přerušení pracovního poměru, kdy a jak skončil tento poměr, zda byl žalobce připuštěn či odešel sám dobrovolně. Rozhodování o trvání pracovního poměru a nárocích z poměru toho vzešlých přikázáno bylo zákonem ze dne 27. listopadu 1896, čís. 218 ř. zák. (§ 1 a 37) a také zákonem o obchodních pomocnících ze dne 16. ledna 1910, čís. 20 ř. zák. (§ 41) soudům živnostenským (soudům okresním), nepřešlo však zákonem ze dne 12. srpna 1921, čís. 330 sb. z. a n. na rozhodčí komise, jimž bylo zákonem vyhrazeno toliko právo, rozhodovati o povinnostech a právech členů závodního výboru podle tohoto zákona. Konečně nelze ani z obsahu kolektivních smluv (ze dne 26. listopadu 1922, před tím ze dne 19. října 1920) scznati překážku proti příslušnosti obecného soudu, neboť ustanovení §u 7 těchto smluv přikazuje organizacím stavovským — aniž vyslovuje určitě, kterým — rozhodování sporů z těchto kolektivních smluv vzešlých, nežřizuje však rozhodčích soudů, jimž by se bylo stranám podrobiti. Vzhledem k tomu nabývá významu i námezdní úmluva žalobce se žalovaným ze dne 9. října 1922, dle které pro obě strany bude v platnosti ustanovení zákona o pomocnících obchodních a to v plném znění a bylo by pouze otázkou, v jaké míře tato smlouva byla změněna, nikoliv zrušena kolektivní smlouvou ze dne 24. října 1922, kteroužto otázku však netřeba zde dále řešiti, neboť o příslušnosti neobsahovala posléz uvedená kolektivní smlouva žádného ustanovení.

Čís. 3829.

Žaloby o náhradu škody, způsobené přestoupením předpisů o plnění ohlašovací povinnosti zaměstnavatele vůči nemocenské pokladně, patří před úřady správní i tehdy, opírá-li se nárok o »uvedení v omyl« zavinením zaměstnavatele.

(Rozh. ze dne 6. května 1924, R II 137/24.)

Žalobu o náhradu škody opřela okresní nemocenská pokladna o to, že žalovaný jako zaměstnavatel Františka P-a v době od 25. června 1921 až do 31. října 1921 nesplnil své zákonné ohlašovací povinnosti proti žalobkyni a tím žalobkyni způsobil škodu, již žalovaný má dle §u 32 zákona ze dne 30. března 1888, čís. 33 ř. zák. nahraditi. K námitce nepřipustnosti pořadu práva s o u d p r v é s t o l i c e žalobu od-

mitl, r e k u r s n í s o u d námitku zamítl. D ů v o d y: Dle §u 41 zákona ze dne 30. března 1888, čís. 33 ř. zák. má o náhradě, již se žalobkyně domáhá, rozhodnouti dozorčí úřad. Jednáť se tu jen o porušení zákonné povinnosti ohlašovací (Mischler-Ulbrich: Staatswörterbuch I. str. 240 a 248), tedy o použití předpisů zákona o nemocenských pokladnách. Při ústním líčení v první stolici změnila však žalující strana původní právní důvod žaloby tvrzením, že žaloba je žalobou o náhradu škody, kterou žalovaný zavinil tím, že ve svém potvrzení 8. července 1921 nesprávně potvrdil výši mzdy i výši srážek, tak že tím uvedl nemocenskou pokladnu v omyl a škodu zažalovanou jí způsobil. Tím odpírá žalující strana žalobní nárok »o uvedení v omyl« zaviněním žalovaného (§ 1300 obč. zák. a Ehrenzweig: soustava II/1 § 398). Jedná se tedy o změnu žaloby (§ 235 c. ř. s.), žalovaný nenamítal ničeho proti změně o projednal o ní. Dle náhledu rekursního soudu má tento nový právní důvod žaloby soukromoprávní povahu; neboť tento změněný žalobní nárok jest ovládán občanským právem všeobecným, nikoli zákonem o nemocenských pokladnách (Pražák: spory I. str. 90).

N e j v y š š í s o u d obnovil usnesení prvního soudu.

D ů v o d y:

Podle §u 31 zákona ze dne 30. března 1888, čís. 33 ř. zák. jsou zaměstnavatelé povinni ohlašovati osoby, u nich zaměstnané, pojištění podrobené, pokud jich zaměstnání jest důvodem, aby byly členy okresní pokladny nemocenské. Dle vzorných stanov (vyhláška min. vnitra ze dne 20. října 1888, čís. 159 ř. zák.) má přihláška dle §u 6 obsahovati jméno a příjmení přihlášené osoby, třídu mzdy, denní výdělek, na nějž přihlášenec byl přijat, pokud se týče který průměrně se srovnává s jeho zaměstnáním. Dle §u 7 mají zaměstnavatelé koncem každého účetního roku, pokud byla za základ vzata pro vyměření příspěvků a podpor »obvyklá denní mzda« o z n á m í t i výkazem okresní nemocenské pokladně změny v dělnické třídě, pokud se týče z m ě n y m z d y osob u nich zaměstnaných, ku pojištění povinných. Na základě toho výkazu opraví okresní nemocenská pokladna na legitimačních lístcích výši mzdy, výměru nemocenského a pohřebního. Dle §u 32 zákona o pojišťování dělníků jsou povinni zaměstnavatelé, kteří nedostojí své ohlašovací povinnosti, nahraditi pokladně veškerý výdaj, který učinila na podporu osoby vubec neohlášené, nebo teprve po onemocnění ohlášené. Rozepře mezi zaměstnavateli a okresními nemocenskými pokladnami o povinnost k placení příspěvků, neb o náhradu, jež dle §u 32 dána býti má, rozhodovati přísluší dle §u 41 ve všech případech dozorčímu politickému úřadu. Žaloba uplatňuje nárok na náhradu škody, kterou prý zavinil žalovaný tím, že v potvrzení ze dne 8. července 1921 nesprávně potvrdil výši mzdy i výši srážek, tak že tím uvedl nemocenskou pokladnu v omyl a jí tím škodu způsobil. Z toho vidno, že žalobní nárok opírá se o porušení předpisů daných zaměstnavateli v příčině ohlašovací povinnosti jeho zaměstnanců a výše jich mzdy. Zákonný předpis přihlíží zde k žalovanému jako zaměstnavateli, jako ke členu organického svazku, kterýž se jmenuje okresní nemocenskou pokladnou, a vzhle-

dem k tomuto organickému svazku určuje práva i povinosti jeho a to jedině vzhledem k postavení, jaké zaujímá v tomto spojení. Jest tudíž právní pravidlo, onen zákonný předpis, právem veřejným, kdežto pravidla právní, přihlížející pouze k samostatné existenci právních subjektů, jichž vzájemné styky nemají rázu organického, jsou pravidly práva soukromého. (Pražák: Spory o příslušnost I. díl str. 88.) Dle toho nepatří každá žaloba o náhradu škody před řádné soudy, nýbrž i zde jest rozhodným poměr, z něhož se nárok odvozuje. Náhrada škody jest vůbec prostředkem, kterým lze někdy vyrovnati porušení práva. Pohledávka této náhrady nemůže však míti povahu jinou, nežli jest povaha porušení, z něhož vzniká (Pražák: Spory o příslušnost I. díl str. 120). Stalo-li se porušení, z něhož se odvozuje nárok náhradní, přestoupením předpisu práva veřejného, jako v tomto případě, náleží i žaloba o náhradu škody nikoli před soud, nýbrž před úřad správní. Předpisy o plnění ohlašovací povinnosti zaměstnateli vůči nemocenské pokladně, jsou předpisy práva veřejného a žaloby o náhradu škody z přestoupení těchto předpisů patří tudíž před úřady správní, i kdyby § 41 cit. zák. toho výslovně nestanovil (§ 1338 poslední věta obč. zák.). Nesprávně tudíž odkazuje rekursní soud tuto žalobu před řádný soud z důvodu, že žalobní nárok se opírá o »uvedení v omyl« zaviněním žalovaného, vždyť předpis Šu 32 cit. zák. má, jak z něho zřejmo, též na mysli škody, které pokladna utrpěla omylem, způsobeným nesplněním nebo nesprávným splněním ohlašovací povinnosti zaměstnatelem. Učinil-li žalovaný nesprávné hlášení pokladně, učinil tak jako člen organického celku, k němuž patří jako zaměstnatel a prohřešil se tím proti povinnosti, jež ho stihala, jako člena tohoto organického celku a nikoli jako jednotlivce. Předpis právní, kterým vzájemný vztah jeho k pokladně jest upraven, je předpisem práva veřejného a přísluší proto i žaloba o náhradu škody, kterou na něm vymáhá pokladna z důvodu přestoupení předpisu práva veřejného, k příslušnosti úřadu politického.

Čís. 3830.

Lze se domáhati prozatimního opatření pro výživné (§ 382 čís. 8 ex. ř.) v KČ, třebaž bylo stanoveno před měnovou rozlukou v K smírem na soudě nyní rakouském.

(Rozh. ze dne 6. května 1924, R II 158/24.)

Soudním smírem ze dne 6. září 1918, uzavřeným ve Sv. Hypolitě, zavázal se manžel, platiti manželce na výživné 266 K měsíčně. Domáhajíc se na tuzemském soudě žalobou placení výživného, navrhla manželka, by bylo prozatimním opatřením uloženo manželci, platiti jí 300 Kč měsíčně. Soud první stolice povolil prozatimní opatření do 200 Kč měsíčně, rekursní soud zamítl návrh na prozatimní opatření. Důvody: Povolení prozatimního opatření předpokládá, že navrhovatel nemá možnosti, exekučně nárok dobývati, neb aspoň, že nemá této možnosti dočasně a je potřebí k zajištění, než bude moci nárok